

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
81. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1933. évi április 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési* díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

AZ ÚJ KONVERZIÓS TÖRVÉNY TELJES SZÖVEGE

Csillapodjék le a láz

Irta: KACSÓ SÁNDOR

Az utcákon kitámadtak már futólagos ismerősök. Levelek is érkeztek, messze vidékről, eldugott falvakból. A barátok szemrehányóan viselkednek és vitatkoznak. Nyugtalanítás és lázas állapot mindenütt. Nyugtalanító, ellenségeskedésre való hajlás még azok között is, akik eddig tudtak nagyon magas emberi szempontok szerint nézni, látni és ítélni. A megdöbbenés naponta szorítja össze a torkomat, amikor látom, hogy már-már személyes ügygyé válik barátok, régi ismerősök, eddig egyformán gondolkozók között is a „dolog” s a személyesség való ügyből aggasztóan nyugtatgatja ki mérges fullánkját a személyeskedési kedv.

Láz már ez, közel negyven fokos láz. Betegség. A németiség iránt érzett nagy tiszteletem tiltja meg azt, hogy a „Spanyol betegség” mintájára „német betegséggel” nevezem. Nem is volna igazam, ha annak nevezném. Nem német betegséggel ez, hanem „Hitler betegség”.

És nekünk, kisebbségi sorsunkban bizony nincs szükségünk betegségre. A magunk betegségein kívül még új betegségre, elegendő idegen betegségre. *Cirill Fischer* ausztriai ferencendi szerzetestől kérek kölcsön meghatározást: olyan betegségre, amelynek legjellemzőbb tünete az, hogy áldozatai „agypeló helyett pszichozist viselnek a fejükben...”

Nem merek ilyen erőteljes kifejezéseket használni és ilyen erőteljes megállapításokat tenni. *Cirill Fischer* ferencendi szerzetes lehet bátrabb, mint én, mert ő nem kisebbségi a maga hazájában. Engem pedig állandóan nyomon követ annak a megállapításnak a nyugtalanítása, hogy ez a lázas betegség már nagyon sokakat megfertőzött közülünk s a láznak az a természete, hogy nő, ha bántják s igaztalan és ellenséges érzéseket támaszt. Ettől pedig nagyon félnünk kell. Nincs olyan Hitler és nincs olyan hitlerizmus, ami megérné nekünk azt, hogy egymásra acsarkodjunk.

Higgadt, nyugodt és lehetőleg okos szavakat és szempontokat szeretnék találni, hogy nyugtassak vele, ne izgassak. Teszem ezt abban a lelkiismereti tudatban is, hogy nem kicsi kérdés ez a „kérdés”. Gondolkodásunk kialakulása körülötte és állásfoglalásaink vele kapcsolatban, idővel talán nagyon közeli időben — súlyosan visszautíthat. Szükség van a nagy higgadságra és szükség van az okos és nyugodt szempontokra.

A lázt, ami olyan aggasztóan jelentkezik a kisebbségi magyarság soraiban is, a világnézet összecsapása eredményezte. Ez magyarázza meg a láz magasságát is. Hitler Németországa letörte a németországi kommunista elképzeléseket s ahogy ő hiszi, megmentette Európát is a kommunizmus veszedelmétől. Ez az az érem, amiért lázasan rajonganak érte azok, akik ezt az igazságot akarják és akarták hallani. És semmi egyebet. És ez az a bűn, amiért lázasan utálják és gyűlölik azokat, akik az emberiség továbbhaladását a kommunizmus új társadalmi formájában képzelik el. Világsszemlélet nélkül báb az ember. Fület bedugni, szemet behunyni akkor, amikor a két egymással szemben álló világnézet harcba bocsátkozik egymással, csakugyan strucc-madári erény volna. Fület hallásra tartani, szemet látásra ki

nem is kisebbségi erény, hanem kisebbségi kötelesség. Lázmentesnek maradni, nyugodtan mérlegelni most, ez az életképesség biztosítéka volna. Mert nem mindegy az, hogy a kettő közül melyikért lelkesülünk, amint nem mindegy az, hogy akár az egyikből, akár a másikból mennyit és hogyan fogadunk el. Lázás lelkesedők és ellenelkesedők, vajjon számbavették legalább egyszer, hogy hol találják meg azokat az igazán magas emberi szempontokat, amelyek egy kisebbségi népnél a sorsát is melegen szárnyuk alatt tudják tartani? Számba vették-e azt, hogy az a vad, tipró, minden ellenételes szempontot könyörtelenül letaglózó hazafias iram, ami most olyan nagy bámulattal tölt el benneteket, a ti birtokotokban soha nem lehet, ellenben *vaspatai alá kerültök ti is, mihelyt átvészlik és tulajdonukká tesz azokat, akiknek erre módjuk van itt Romániában?* Nekünk itt a sodró erejű nacionalizmus, a dühös, elkapott sovinizmusba belekábult nagy „fajiság” és „hazafiaság” nem öröm, és nem reménysugár, hanem iszonyatos félelem. Hiszen eleget éreztették már!

Csodálatos és egyben megnyugtató, hogy a magyarországi hivatalos, félhivatalos, jobboldali és baloldali sajtó, maga a kormányzat és közvélemény szinte egységesen megtalálta azt a lázlehelítő hangulatot, aminek Gömbös miniszterelnök — ugyebár meglepő, így adott hangot: *Nekünk nem szabad idegen példák után indulnunk, nekünk meg kell őrizni belső nyugalmunkat és a rendet!*

A magyarországi közvélemény most nagyon hasznos és nagyon elfogadható példát ad nekünk. Illelnek figyelni rá jobban. A Pesti Napló így ír: „Mert éppen ez a tulzott nacionalizmus a vesztes (a hitlerizmusnak) és a születési hibája és halálos ítélete, hogy világnézeti közösségen és eszmei platformon túl igazítja, nyugtalanítja, sőt bősíti az összes többi nacionalizmusukat is. Ha a francia baloldal haragszik Hitlerre, a francia jobboldal háborús mentalitásával egyenesen gyűlöli és ami a franciákra, áll a Német Birodalom keleti szomszédaira, a lengyelekre is.”

A közeli háború jeges szele vág szemközt bennünket ebből a néhány sorból. Van azonban ránk nézve még ennél közeli veszedelem is: Naggyarádon a jogakadémia hallgatói már felvonultak Hitler tiszteletére. Czuczai üdvözölte őt. A román nacionalizmus Hitler lovára ül s abban a pillanatban, amikor az első nyargaló tempóra tér, a hitleri elképzelésektől megmámorosodott román nacionalizmus, sőt sovinizmus, nem is a németországi eléggé nyugati formák között gázol végig mindenben, ami nem román. A zsidó csak étvágygerjesztő és csaló. Még a német sovinizmusnak is. Hát itt nálunk, ahol a nagyromán törekvéseknek nem a zsidókat kell lenyelniük, hogy igazán egységeseknek és egyszemélyeseknek érezzék magukat.

A budapesti „Ujság” így reménykedik: „Attól, hogy a hitlerizmus miazmait semmi nyugati szél ide át nem hordhatja, megő bennünket a magyar nép értelmessége, józansága s a szélsőségektől való irtóztatása”. Az alábbi sorokból pedig, amiket ugyancsak az „Ujság”-ból idézzünk. Szabó Dezső régi riadózó félelem csempé ki: „Magyarországnak minden oka

megvan, hogy Ausztriában se kísérje siker a horogkeresztes mozgalmat. Amit a hatvan milliós német birodalom a maga hatalmas gazdasági erőforrásával eselleg hosszabb időre elbir, az alatt a gazdasági-lag szinte elvész Ausztria mihamar összeroppanna. Már pedig nekünk nagy érdekünk, hogy osztárk szomszédunk gazdaságilag helyreálljon...”

Nagy érdek bizony. Ha Ausztria belehull Németországba, nem állítja meg a már nem egyszer tapasztalt nagy német iramot a Kárpátokig semmi. Ez a germán tömeg felszivja a mi Közép Európánkat s kitérőhöz nem talál rányomja a maga súlyát még Romániára is. Hiszen ez már nem is új szempont, hanem nagyon régi félelem. A Magyar Hirlapban Felek Győza siratja el azokat a nagy német szellemeket, akiket a hitlerizmus kikergetett hazájukból. Az Esti Kurir: „Lesújtó és elszomorító az a kép, ahogy a terror most egyszerre ráfeküdt a német közvéleményre s türtélt és hallgattak mindazok, a kikről bizonyos volt, hogy lelkükben elfordulnak, idegenül a borzasztó eseményektől...” Tovább: „Az egész emberiséget serti meg, minden öntudatos és önérzetes lényt emberi méltóságát aláz meg az olyan intézkedés, mely ilyen barbár eszközökkel foszt meg polgári szabadságuktól, kerget emberi közösségből valamilyen emberkategóriát — legyen az koreai, vagy néger, örmény, vagy zsidó...”

Vagy bárhol bármilyen kisebbségi nép...”

Nem idézek többet. Mondom, nagy

Ha a konverziós vita elnyulik:

Május 1.-ig meghosszabbítják a parlamenti ülésszakot

Maniu pénteken érkezik Bukarestbe

Bukarest, április 7.

Ismeretes, hogy a Nemzeti Bank és a kormány között a népszövetségi pénzügyi bizottságával létrejött genfi egyezmény miatt már régebben konfliktusok keletkeztek. Miután a kormány keddi minisztertanácsán elhatározta az egyezmény ratifikálását és miután a parlament ülésszaka e hó 14-én lezárul, a kabinet és a Nemzeti Bank között a genfi egyezményrel kapcsolatban folyó tárgyalások élénk ütemet vettek.

Angelescu, a Nemzeti Bank kormányzója, szerda délutánra összehívta a Nemzeti Bank igazgatótanácsának tagjait, akikkel közölte, hogy a kormány ratifikáltatja a genfi egyezményt és a Banca Natională-tól az az egyezményhez való csatlakozást kéri, — már ami az egyezmény értelmében a Nemzeti Bank mellé kirendelendő szakértő működését illeti.

Az igazgatótanács tagjai a kormányzó szavainak meghallgatása után áttanulmányozták Madgearu pénzügyminiszternek a bankhoz intézett levelét, amely első részében szöszörint ismerteti a genfi megállapodást, második részében pedig kifejti, hogy a Nemzeti Bank mellett működő szakértőnek nem lesz nagyobb

megnyugvással és örömmel tölt el, hogy a magyarországi sajtó, kormányzat és közvélemény ebben az annyira fontos kérdésben összhangban van, mert meg tudta találni a helyes, okos magyar szempontokat. Magyarország tudja, hogy neki nincs szüksége magyar hitleristákra és magyar hitlerizmusra. Tudja, hogy van oka félni tőle. Magyarországnak sikerült megállítania a határnál ezt a betegséget.

Nekünk nem sikerült. Nálunk már itt van a noha a kisebbségi magyar helyzet az általános magyar helyzeten kívül is szab gondot és megdölgést, tiszta látást és józan kötelességérzést, Erdélyben, sajnos, vannak magyar kisebbségi hitleristák. Ők azok, kétszeresen ők azok, akikre az a franciskánus szerzetes ama találó megállapítást tette.

Csillapodjék le a láz, nyiljanak ki a szemek. A hitlerizmus kifejezetten többségi megnyilatkozás, többségi törekvés, le-típró, elnyelő akarat. Ez a nacionalizmus, amely nem azonos az alkotó nacionalizmussal, nem lehet kisebbségi erény, mert ez fából vaskarika volna, korlátozottságra vallana, és öngyilkosságra vezetne. Támogatni ezt a nacionalizmust, amelytől minden kisebbségnek ösztönszerűen irtóztania, félni, remegni kell — jaj, át ne jöjjön a határon! — ez valóban öngyilkosság. Nincs szükségünk lázra és főképpen nincs szükségünk arra a betegségre, amely szembekerget és acsarkodásra bír. Nekünk nem lehet negyven fokos lázban élni, még akkor sem lehet, ha Hitler nacionalizmusa a maga falánkságában európai ügygyé vált. Nekünk békére és nyugalomra van szükségünk, hogy együttesen és szilárdan vívassuk meg azokat a harcokat, amiket a kisebbségi helyzet magával hoz.

Vak az a kisebbségi ember, aki a hitleri nacionalizmust Romániába várja, idézi, óhajtja.

hatásköre, mint a most is működő technikai tanácsosnak.

Hosszu vita után az igazgatótanács válaszával fogalmazott meg a levélre, amely így hangzik:

— A Banca Natională beleegyezik a technikai szakértő munkájának meghosszabbításába és a jelenlegi feltételek mellett történendő működésének folytatásába.

Ezt a választ azonnal el is küldötték Madgearu pénzügyminiszternek.

Egyelőre azonban még nem lehet azt tudni, hogy az egyezményhez való csatlakozásnak a Nemzeti Bank által választott formája kielégíti-e a kormány igényeit s hogy vajjon a szakértő elfogadásának fenti módja mellett megszavazható lesz-e a ratifikációs törvény? Ha igen, akkor a javaslat már maholnap a kamara elé kerül.

Annyi kétségtelen, hogy a feltételes engedékenység a további összeköttetések lehetőségét távolról sem távolította el.

A SKODA-UGYBEN

ujabb fordulat nincsen. Zaletzky vállatása változatlanul folyik tovább, anélkül azonban,

hogy a nyilvánosságot az eredményekről tájékoztassák.

Pomponiu ezredes, aki ismeretesen a siffrék ügyében Prágában tartózkodik, szerdán talált először összeköttetést a cseh hatóságokkal.

A KONVERZIO

kérdésében sincsen különösebb fordulat. Szerdán a szenátus helyiségében összeültek a kormánypárt kamarai és szenátusi csoportjának agrárius hívei és megvitatták a kormány konverziós javaslatát. Több hozzászólás után elhatározták, hogy tanácsaikat és javaslataikat memorandumban közlik a kormánnyal.

Maniú pénteken visszautazik Bukarestbe, hogy résztvegyen a konverzió parlamenti vitáján.

Amennyiben a konverziós vitát április 14-ig nem lehetne befejezni, a parlament ülésszakát május 1-ig meghosszabbítják.

A liberálisok csütörtökön délelőtt értekezletet tartottak a konverzióval kapcsolatban. Véglegesen még nem döntöttek afelől, hogy a kamarában milyen álláspontot fognak elfoglalni.

GABRIEL PUAUX.

aki öt évig képviselte Franciaországot Bukarestben, Bécsbe megy. Tiszteletére a jövő hét szerdáján bankettet rendeznek a külügyminisztériumban.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNYT

Japunk más helyén szó szerint ismertettük. A törvény csütörtökön az esti órákban módosulást szenvedett, amennyiben azt a szakaszt, amely a városi adóssok vagyosságának a hitelezők részére való átengedését írja elő, többen kifogásolták a többség részéről. Ezért a javaslatot vizsgálódott az illetékes képviselőházi bizottsághoz átszövegezés végett. Hogy az újítás a módosításban mi lesz, azt még nem lehet tudni.

ZALETZKYT

ma egy Stoica nevű őrnagy-hadbíró akarta kihallgatni. Zaletzky valahogyan megtudta, hogy Pomponiu ezredes Prágába utazott, mert kijelentette, hogy egyetlen szót sem vall addig, amíg Pomponiu vissza nem tér a cseh fővárosból. Az őrnagy azonnal jelentette ezt a furcsa esetet Uica tábornoknak, aki külön vizsgálat megindítását rendelte el annak a megállapítására, hogy Zaletzky honnan szerzi értesüléseit.

VAJDA

miniszterelnököt a király kihallgatáson fogadta.

A LIBERALISPART

csütörtökön elnökségi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy kormánybuktató akcióját élesíteni fogja. Ezzel egyidejűleg a párt cáfolja azt a híradást, mintha a liberálisok és a kormány között a konverzióval kapcsolatban egyezség jött volna létre.

Ezzel szemben

MIHALACHE

jónak találja a tervezetet, amelynek szövegét telefonon közölte vele. Mihalache a jövő hét végén tér vissza Bukarestbe.

A KORMÁNYPART

csütörtökön éjszaka pártértekezletet tart, amelyen a miniszterelnök felveti a bizalmi kérdést. Vajda feltétlen fegyelmet követel híveitől, különösen a konverziós törvénnyel kapcsolatban. A bizalmi vokot a miniszterelnök kétségtelenül meg fogja kapni.

SZINDIKATUSBA TÖMÖRÜLNEK

a középiskolai tanárok, akik Kisinevben a jövő héten már meg is tartják alakuló ülésüket

A RENDELKEZÉSI ALLOMANYT

megalkotó törvénnyel kapcsolatban az államtisztviselők egy csoportja ma felvonult a parlament elé. A hatóságok értesülvén a processzióról, kordonnal fogadták a tisztviselőket, akik küldöttséget menesztettek a kormány vezető tagjaihoz, kifejtve azok előtt sérelmeiket és kívánságaikat.

A MINISZTERTANÁCS

a kiskopsai és kudzsiri gyárak üzembehelyezésének céljaira 125 millió lej értékű kincstári bon kibocsátását határozta el. A bonok 10 százalékos kamatozásúak.

A Bocskay győzött Konstantinápolyban

Budapest, április 7.

Budapestre érkezett jelentések szerint a Konstantinápolyba érkezett Bocskay jó formában lejátszotta első mérkőzését és győzelmet aratott. Első ellenfele a Paner Dagese nevű csapat volt, amelyet 5:1 (1:1) arányban győzött le.

Kirobbant a német koalíciós pártok között az ellentét

Eddig a kulisszák mögött hadakozott Hitler és Hugenberg

Berlin, április 7.

A nemzeti forradalom koalíciós pártjai között ma megtörtént az első súlyos politikai összeütközés. A kulisszák mögött úgy látszik már régen húzódnak ezek az ellentétek, amelyek most súlyosan kihozták.

Ma Berlinban futótűzként terjedt el a hír, hogy a porosz tartományi gyűlést váratlanul összehívták. A délutáni órákban újabb hírek érkeztek, amelyek már arról számoltak be, hogy a porosz tartományi gyűlés összehívását az elnökség ismét hatálytalanította.

Egész Berlin a tartományi gyűlés összehívásának és összenemhívásának okairól beszél. Nyíltan tárgyalják, hogy Hitler pártja a nemzeti-szocialisták és Hugenberg pártja a német nemzetiek között napok óta súlyos ellentétek vannak. Az ellentétek ott kezdődtek, amikor feloszlatták a braunschweigi acélszakosok szervezetét, állítólag azért, mert azok közé baloldali elemek fértek be.

A porosz országgyűlést most a nemzeti-szocialisták hívták egybe, akik ezen az ülésen meg akarták választani Göringet porosz miniszterelnökké, hogy így az acélszakosokat kész helyzet elé állítsák. Újabb verziók szerint nem is Göringet, hanem magát Hitler akarták porosz miniszterelnökké választani.

Hugenbergék ügyes sakkhuzással a mai nap folyamán odahatottak, hogy a nemzeti-szocialisták elállottak attól, hogy összehívják a porosz tartománygyűlést és azon a miniszterelnököt megválasszák.

Az acélszakosok nem akarják semmi körülmények között a porosz tartománygyűlést és így a Poroszország feletti hatalmat is a nemzeti szocialistáknak kiszolgáltatni.

Ők csak abban az esetben mennek bele abba, hogy akár Göringet, akár pedig Hitleret válasszák meg miniszterelnökké ha ez a választás csak formai és Poroszország élén továbbra is birodalmi biztos marad. A birodalmi biztosnak, a tényleges hatalom urának, mondják Hugenbergék, azonban német nemzetinek kell lenni és erre a posztra szívesen vállalják Papent vagy akármelyik német nemzeti politikust.

Az az ellentét, amely a koalíció alakulásának pillanatában a Hitler-Göring-frakció s a Hugenberg-Papen-frakció között valószínűnek látszott, most már a nyilvánosság elé ért.

Interpellációs nap a kamarában

Beterjesztették a genfi egvezményről szóló javaslatot

Bukarest, április 7.

A képviselőház csütörtöki ülésén betervezték a Népszövetséggel kötött genfi egyezmény ratifikálásáról szóló egyszerű javaslatot, amelynek szövegét már régebben ismertettük. A törvényjavaslat függeléké maga az egyezmény, amelyet szintén közöltünk annakidején.

Egyébként a nap kisebb interpellációkkal telt el. Az első felszólaló Réthy Imre dr. (magyar gazdasági szövetség) volt, aki két interpellációt mondott el. Az elsőben kifogásolta azt, hogy a tanonciskolákban szabályszerű, üzletesített munkát fejtenek ki, amivel nagy konkurenciát csinálnak az amugy is nehézségekkel küzdő kisiparosoknak. Megemlíti, hogy ezek az ipariskolák nemrégiben átírtak a középiskoláknak, amelyeket arra köteleztek, hogy összes ipari munkáikat ezekkel a szakiskolákkal végeztessék. Ez élesen belevág az iparosság érdekeibe, hiszen az iparosoknak mindenképpen adót kell fizetniük, akár van munkájuk, akár nincsen. Orvoslást vár.

Második interpellációja a közbirtokosságokról szólt. E közbirtokosságok vagyongazdálkodásának és igazgatásának átszervezését kéri, mert a mai rendszertelenség sok visszaélésre ad alkalmat.

Steleescu vasműgyártó kifogásolja, hogy a resicai műveknél sok a nem román anyanyelvű munkás.

Dan Zaharia azt fejtegeti hosszú beszédében, hogy a román állami siffrék nagyon könnyen megfajthatók, ami nagy veszélyt rejt magában.

Modreanu lupista szövetségi az Amerikai-Román petroléumtársaság adóügyét. Ezt a társaságot valami visszaélés miatt másfélmillió lejre büntették meg. Utóbb a pénzügyminisztérium a büntetést 5000 lejre csökkentette. Ez lehetetlen helyzet. Nemrégiben egy 70 esztendőes öreg parasztot valami egészen jelentéktelen dohányigyletért 5600 lejre büntettek meg s hiába futott fűhöz-fához, hogy a büntetést mérsékeljék, a pénzt ki kellett iz-zadnia. Ezzel szemben egy óriási vagyonnal rendelkező társaság játszva eléri azt, hogy elengedjék büntetését.

Két évre ítélték a négynejú pesti magántisztviselőt

Sem a négy feleség, sem a 27 menyasszony nem kívánta a vádlott megbüntetését

Budapest, április 7.

A budapesti törvényszék rendkívül érdekes hümpert tárgyalt csütörtökön. Bigámia és sorozatos házasságsszédelés miatt egy magántisztviselő, Hegedűs Sándor ült a vádlottak padján. A vizsgálat eredménye és a vádirat felsorolása szerint ez a nem mindennapi ügyesség magántisztviselő

összesen négy törvényes feleséget szerzett néhány év alatt és ezen a négy törvényes feleségen kívül összesen 27 menyasszonya volt.

A tárgyaláson természetesen a négy hites feleség volt a koronatanu. Valamennyien súlyosan terhelően vallottak férjük ellen. Vallomásukból kiderült, hogy Hegedűs többnejűségnek gazdasági alapja volt. Amig ugyanis Törökországban a gazdasági nyomorúság szoktatja arra a törököket, hogy csak egy feleséget tartsanak, addig Hegedűs a gazdasági válság arra ösztökölte, hogy négyet is „elvegyen”. A házasság ugyanis minden esetben azzal és azért jött létre.

mert az élelmes magántisztviselő elég tekintélyes pénzt kapott az asszonyoktól. Egyébként ilyen viszony tüzte a menyasszonyaihoz is. Azok is állandóan pénzelték abban a reményben, hogy végül mégis csak „feleség” lehet belőlük.

A tárgyalás végén a koronatanu feleségek csokra egyhanguan kijelentette, hogy

nem kívánja a közös férj megbüntetését.

A bíróság azonban nem volt ilyen engedékeny és két évi fegyházzal sújtotta a soknejű magántisztviselőt.

Súlyos ítéletet hozott a bíróság a bűntársak ellen is. Hegedűsnek ugyanis a házasságához sok okmányra volt szüksége s ezeket a hamis okmányokat csak bűntársak segítségével szerezte meg. A bűntársak közül Horly Miklós egy és egynegyed évi börtönt, Handel József hét hónapi börtönt, Kerekes Lajos fél évi fegyházat, Szvetics Dezsőné pedig 100 pengő pénzbüntetést kapott. Soltz Elemér dr. ügyvédet a bíróság felmentette a vád és következményei alól.

Esser centumpárti képviselőt ismét letartóztatták

Köln, április 7.

Jelentette a B. L., hogy Essert, a tartományi gyűlés alelnökét a kézműipari kamara ügyvitelénél elkövetett szabálytalanságok címén letartóztatták ugyan, de feltételeken ismét szabadlábra helyezték.

Újabb jelentések szerint Essert ismét letartóztatták.

Elítélték a sármási postamesternőt

Kolozsvár, április 7.

A kolozsvári törvényszék ma foglalkozott Russu Livia sármási postamesternő ügyével, aki ellen 9 rendbeli sikkasztás címén indított eljárást.

A tárgyalás során Russu Livia azzal védekezett, hogy férjétől elvált s hogy a vádaskodó hadjáratot volt férjének a barátai indították ellene.

A törvényszék a megítélt postamesternőt egy óras tanácskozás után, egy rendbeli sikkasztás és hivatalos levéltitok megsértése címén 10 havi fegyházbüntetésre és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész súlyosbbitásért felebbezett.

Atszervezik Magyarországot külképviseletét

Budapest, április 7.

A magyarországi diplomáciai karban a Gömbös kormány nagy és feltűnőskeltő változásokat eszközölt.

Bécsbe Masarevics volt prágai követet rendelte. Londonba Széchenyi László gróf kerül, aki eleddig Washingtonban képviselte a magyar kormányt. A megüresedett washingtoni követi állást Pelényi Jánosra bízták, aki eddig Genfben volt a meghatalmazott magyar miniszter.

Az áthelyezések és kicserélések során üresen maradt a prágai követi és a genfi meghatalmazott miniszteri állás. Ezekre a helyekre egyelőre még nem neveztek ki senkit. A kormány valószínűleg a jövő héten dönt, hogy kit küldjön Prágába és Genfbe. Tekintettel arra, hogy a mai politikai viszonyok között mindkét hely súlyos jelenlétet igényel, élénk találgatás indult meg a diplomáciai és politikai körökben, hogy vajjon a Gömbös-kormány kit állít erre a két fontos állomásra.

Befejezték a vizsgálatot az Akron ügyében

Nemoyork, április 7.

Az amerikai óriás léghajónak katasztrófája ügyében a szakértők befejezték konferenciájukat és megállapították, hogy a katasztrófát nem okozhatta más, mint egy vertikális irányú szélroham, amely a léghajót a tengerhez csapta, amely ott szertoroppan.

Páris már nyíltan szabotálja a nagyhatalmi tervezetet

Titulescu nagyon megvan elégedve eddigi eredményeivel

London, április 7.

A négyhatalmi direktorium frontján hírtelen minden elesendesült.

Az a nagy és heves tempó, amellyel most két hete Rómából világgá lendült a terv, sebességéből egyre inkább veszt. A dolgok mérlege e pillanatban azt mutatja, hogy a kis-antant eredményesen bekapcsolódott az eseményekbe, feltartóztatta a négyhatalmi direktorium gyors megvalósulásának lehetőségét és olyan újabb komplikációkat vetett a külpolitikai kérdés tengelyébe, amely nem hajozza, hanem akadályozza a dolgok menetét.

Titulescu Párisban eredményesen végzett.

Amerika csatlakozik az angol tervezethez

Amerika megbízottja, Norman Davis is megjelent Európában. Az amerikai megbízott, Roosevelt futárja, e pillanatban már Párisban van és ott az Intransigentnek kijelentette, hogy nem akar részt venni Európában nagy vitájában.

Amerika türelemmel bevárja, hogy Európa miképpen határoz a négyhatalmi direktoriumot illetően és ezért Norman Davis arra kéri az európai sajtót, hogy őt e percben Európában csak mint az események előrelátó megfigyelőjét tekintsék.

A francia emlékiratot nem adták át, hanem a kamarára bizza Daladier a végleges választ

Páris közben — szabotál. Ha az események kronológikus sorrendjét tekintjük, nem lehet a párisi politikára más kifejezést találni, mint a szabotázst.

Daladier azon az emlékeztető napon, amikor MacDonald Rómából visszatért, azonnal hozzájárult a MacDonald és Mussolini-féle tervezetekhez. Egy-két napon a külügyi bizottságban már arról beszéltek, hogy csak minisztertanács adhat a két tervezetre végleges, elfogadható nyilatkozatot.

A minisztertanács is megtörtént, de választ nem adott. A minisztertanácsnak az volt a véleménye, hogy emlékiratban kell a francia kifogásokat és ellenjavaslatokat közreadni. Ennek az emlékiratnak átnyújtására terminust is tűztek ki és azt mondták, hogy a francia kormány az emlékiratot ma, szerdán, nyújtja át az olasz és angol nagyköveteknek.

Elkövetkezett a szerdai nap és Franciaország emlékirat helyett — nyilatkozik.

E nyilatkozat szerint a francia kormány az olasz—angol javaslatokra csak a kamara vitája után adhatja meg a választ. Nem akar egyedül és felelősséggel nyilatkozni addig, amíg a kamara véleményét ki nem kérte.

Most az a terv, hogy Daladier miniszterelnök a francia kamarában hivatalosan is bejelenti a Mussolini és MacDonald terveket és egyidejűleg közli a kormánynak a tervekre vonatkozó irányelveit. Ezt a bejelentést nagy külpolitikai vita követi majd és ennek eredményét leszűrve fogalmazza meg a kormány az olasz és angol javaslatokra adandó választ.

Bukaresti szerkesztőségünk jelentése szerint ma Londonból telefonon beszélt a kormány egyik tagjával, akivel közölte, hogy párisi tárgyalásainak eredményeivel megvan elégedve és most Londonban folytatja misszióját.

A londoni tárgyalások után — ezt is telefonon közölte a külügyminiszter, — Titulescu még visszatér Párisba, hogy a boszorkánkonyha tüzhelyéhez közel legyen.

Londoni jelentésünk egyébként arról számol be, hogy Titulescu az angol fővárosban is megkezdte tárgyalásait. Szerdán délelőtt Románia külügyminisztere Sir Simonnal tárgyalt.

Norman Davis kijelentette még, hogy minden ellenkező sajtóhíresztelésekkel szemben

nem igaz az, hogy Amerika önálló leszerelési javaslattal jöjjön.

Amerika nem akarja a maga tervezetével a Népszövetséget és a leszerelési konferenciát zavarni, de amennyiben álláspontját illetően az európai hatalmak kíváncsiak, közölheti, hogy Amerika a leszerelés kérdésében Anglia álláspontját teszi magáévá és az angol MacDonald tervet helyesli.

Tisztára szabotázst, amit Páris csinál.

Egyre jobban húzza az időt, hogy közben a kulisszák mögött egyrészt a kisantant meg-egyezhessék a nagyhatalmakkal, másrészt Lengyelország is bekapcsolódhassék. Nincs kizárva, hogy újabb taktikával Franciaország addig halasztja majd a válaszadást, amíg Oroszországnak is sikerül bekapcsolódnia a nagyhatalmi direktóriumba.

A FRANCIA KAMARA TÖBBSE-
GÉNEK NEM KELL NÉGYHA-
TALMI DIREKTÓRIUM

Késő délutáni jelentéseink már a francia kamara hangulatáról is beszámolnak. Ez a jelentés azt mondja, hogy a francia kamara többségének nem kell a négyhatalmi javaslat.

Norman Davis, aki, mint fentebb említettük, az angol leszerelési javaslat mellett foglalt állást, állítólag ugyancsak kijelentette volna, hogy Amerikának sem rookszenvos a négyhatalmi direktórium.

Németország is megszólalt ebben a kérdésben és azt mondja, hogy Németország Mussolini módosított tervezetét nem tudja elfogadni, de örömmel benne van az eredeti tervezetben és ahhoz ragaszkodik is. Egyébként nagyon érdekes, hogy Páris és Göring legközelebbi római útjával kapcsolatban most német hivatalos helyről kihangsúlyozzák, hogy az nincs összefüggésben a négyhatalmi direktórium kérdésével.

KÖZBEN A DIREKTÓRIUMI KON-
FERENCIA SZÉKHELYERŐL
VITÁZNÁK

Amíg az összes hatalmak egyre inkább a négyhatalmi direktórium ellen nyilatkoznak, addig a Morning Post már a direktórium első konferenciájáról beszél és azt mondja, hogy a négy nagyhatalom első konferenciáját a Népszövetség égisze alatt fogja megtartani de

Németország letér az aranyalapról?

Ez a hír most Angliát érinti kinosan

London, április 7

Londonban az a hír terjedt el, hogy a német Birodalmi Bank a Nemzetközi Fizetések Bankjának legközelebb 75 millió dollárt aranyban fog kifizetni. Anglia megállapítja, hogy ha Németország 75 millió dollár értékű aranyat lead, úgy aranytartalmakja 15 százalékra sorvad le. Londoni pénzügyi körök véleménye szerint ez félreérthetetlen jele annak, hogy Németország le akar térni az aranystandardról.

Angliának minden oka megvan arra, hogy Németországnak ettől a lépéstől féljen, mert

ha Németország letér az aranyalapról, egyrészt még ádázabb versenytársa lesz az angol iparnak a világpiacokon, másrészt pedig teljesen lehetetlenné válik, hogy Németország fizethesse küladóságainak kamatait és részleteit.

Anglia tehát ebben a pillanatban ugyan olyan helyzetben van Németországgal szemben, mint amilyen helyzetben 1931 őszén Európa volt Angliával szemben. — Akkor az egész Európa megrémült attól, hogy az angol ipar olcsóbb pénzzel megtudja csökkenteni termelési költségeit és letéri versenytársainak piaci árát.

„Akinek fejében agyvelő helyett pszichózis van...”

Egy osztrák ferencendi szerzetes a hitlerizmusról

Bécs, április hó 7

Cirill Fischer ausztriai ferencendi szerzetes, aki a leghíresebb osztrák katolikus hitszónokok egyike, feltűnést keltő beszédében támadta a németországi antiszemitizmust. Idézte a linzi püspök pástortelvélet, amely az egyoldalú nacionalizmust, a faji és felekezeti gyűlölség ellen fordult. A katolikusoknak kötelességük ilyen szorongatott időkben is az igazság mellé állni. Ő már esztendő előtt könyvet írt a horogkeresztesek ellen, de akkor ellenfelei azt mondták, hogy amit a nemzeti szocialista párt antiszemita programjaként beállít: nem egyéb zsidó rémlátásnál.

Amit akkor zsidó rémlátásnak mondtak abból ma német valóság lett, hiszen a zsidókat Németországban kiűzték a hivatalokból,

megakadályozták ügyvédi és orvosi hivatásuk folytatását, a háború óta letelepedett zsidókat meg akarják fosztani állampolgárságuktól, a zsidó kereskedelmet bojkottálják, zsidó színigazgatóktól megvonják a játszási engedélyt, sőt meg akarják tiltani a keresztény-zsidó vegyes házasságokat is, nem is szólva arról, hogy a zsidó gyerekek számára lehetetlenné akarják tenni a német iskolák látogatását. Mindezek a lépések nem tudtak igazi segítséget hozni a német nép számára, mert a horogkeresztesek nem beszélnek többé régi programpontjaikról, amelyeknek a segítségével a tömegeket táborukba hajtották. A tehetetlen horogkeresztesek vilámlámpát keresnek és ezt a zsidókban találják meg. Az egész németellenes propaganda mégsem alakulhat kitaláláson és valami igazság talán lehet abban, amit a németországi zsidók helyzetéről mondanak.

Az a faji farizeusság, amely a zsidó szemében meglátja a szálkát, de a saját szemében nem látja meg a gerendát, nem fogja megoldani a zsidókérdést. A katolikusok elutasítják az antiszemitizmusnak ezt a formáját.

Ez nem jelenti azt, hogy szörőstől-bőrrőstől meg akarják védeni a zsidóságot, mert rossz emberek minden nép kebelében előfordulnak.

A Szentsek elítéli azt a gyűlöletet, a mely a zsidók ellen irányul. Ha a program

módszere valaha is célravezetett volna, akkor ma egyáltalán nem élne zsidó a világon. Aki ezeket megállapítja, arról még távolról se lehet azt mondani, hogy elzsidósodott. Csak az igazság által lehetnek az emberek szabadok, már pedig aki antiszemizmussal akarja megoldani a zsidókérdést, annak a fejében agyvelő helyett pszichózis van.

— Szibetegeknek és érlelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József víz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A kolozsvári román színház tagjainak súlyos autóbalesete

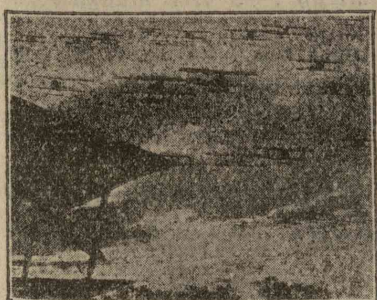
Kolozsvár, április 7

A kolozsvári román Nemzeti Színház művészeinek egy csoportja szerda este egy bérelt autóbusszon Désre utazott vendégszerelpelni. Az autóbussz Szamosújvártól 3 kilométernyire keréktörés következtében felfordult s utasait maga alá temette.

Vasilescu színészt, aki a volánnál ült és a legsúlyosabb sebesüléseket szenvedte, a dési kórházba szállították. Dumitriu aszszony, a társulat drámai hősnője koponyasérülést szenvedett, öten pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Olcsóbb lett az
Oromaltine

KIS DOBOZ 50
KÖZEP DOBOZ 98
NAGY DOBOZ 175
CSALÁDI DOBOZ 320

ASTRA
Mozgó
BRASSÓ

A DOKTOR ANGYALAI

MA!
PREMIER!

Ezenkívül
egy két-
felvonásos
vigjáték az
idomított
tyúkkal

ENHEZ
HASONLÓ FILM
MÉG NEM FUTOTT!

A világ legeredetibb és leghatalmasabb kémkedési filmje, a világháború német—angol hadszínteréről. — Ez a film New York-ban 2 évig, Párisban és Londonban egy-egy évig megszakítás nélkül volt műsoron.

Még él, még próbálkozik:

A HÁZASSÁGKÖZVETÍTŐ

Ámor szomoru, kopott küldöttje feltárja a kollekciót vételkényszer nélkül
Mi az a „tükör-millió“?

Nagyvárad, április 7.

Csathó Kálmán és egyéb méltóságos című és galamblektű költők műveinek címéből veszem kölcsönt ezt a mondást: A házasságok az égből kötetnek.

Igy mondják és így írják a derűs és rendszerint hajlottabb kora urak és talán hiszik is, hogy valóban így van.

Igy volt-e? Nem tudom. Az én diákságom alatt már nagyon is a földön kötötték a házasságokat. Legfeljebb az égből fejezték be. Az én diákkoromban ugyanis az volt a szokás, hogy a frontra induló vőlegények sietve házasságot kötöttek, hogy másnap elinduljanak oda, ahol a szerelmes asszony csókja helyett érlelmetlen és gyilkos vasdarabok csókolták halálra a férfiakat. Az én diákkoromban a legtöbb esetben a férfi az égből fejezte be a házasságot és igen gyakran láttam az utcán gyászfátyolos fiatal lányokat, akik csak névleg voltak asszonyok és délelőttöként ott bántortalankodtak a jegyző irodájában, alázatosan várva a hadiözvegyeknek kijáró segélyt.

De hát ez már régen volt.

Lehet, hogy azóta ismét az égből kötetnek a házasságok.

Az én generációm ezt nem tudja. Nem tudja. Az én generációmnak ugyanis még egyáltalában nem jött el az ideje ahhoz, hogy megházasodjék. Az én generációm, bár egyiknek-másiknak már öszül, vagy kihullott a haja, egyelőre állás után jár. Az én generációmról ugyanis, amely sohasem volt gyermek és a háborúban serdült férfivá, elfelejtettek gondoskodni. Ha adott is egyiknek-másiknak állást, olyat adtak, amire nem lehet házasodni.

Élni is alig lehet.

De nincs okunk zúgolódni. Bölcsen és okosan megkíméltek bennünket attól, hogy zúgolódhassunk. Mert zúgolódni csak a meglevő rossz miatt zúgolódik az ember. De nem zúgolódhat olyan miatt, ami nincs. Legfeljebb csak elkeseredhet, csak belemerülhet egy apatikus mindenki állapotba és tehetetlenül várja a holnapot, amely olyan nehezen akarja áttörni a ma feneketlen éjszakáját, hogy addig talán nem is tudjuk kívánni.

És ehhez a kismémmizett generációhoz halunk és szerényen, de a rábeszélésnek szinte művészivé fejlesztett technikájával kopogtat be a házasságközvetítő.

Lehetetlen ember egy ilyen házasságközvetítő. Abból akarna szegény megélni, hogy nőülre vágó hajadonokat és nőülre alkalmas férfiakat boronálna össze. A díjazása szerény. Mindössze négy százalék a hozományból.

A hozományból, ami nincs. Nincs, mert a papa rosszul spekulált a dollárral, vagy belebukott a nagy faültetbe, vagy a nyakán maradt a manchesteri posztó és nem kelt el többé a kötött-szövött áru...

Kopott, kis öreg ember a házasságközvetítő. Megzöldült fekete kabátja van. Lehet, hogy szárnyai is vannak ennek a földrehullott agyagnak, csak nem látszanak. Ami látszik belőle, egy csapzott kis szakáll, egy verejtékező homlok, egy kis asztma és a chaplinien ferde csümpázott cipő.

Meg egy aktatáska.

Ebben hordja a kollekciót.

Máramaroszigettől Bukarestig járkál. Harminc éve van a szakmában és be van vezetve az előkelő zsidó és a még előkelőbb keresztény családoknál.

Kicsi, komikus emberke. Otthon négy gyereke van. Meg egy megöregedett asszonya. Nem mond jókat, mintahogy a kabarészerzők beállítják. Nincs kedve viccelni, mert az üzlet nagyon gyengén megy. A férfiak nem akarnak házasodni, a nőknek pedig nincs hozományuk. Így panaszkodik a kis öreg és keservesen köhög hozzá.

... tessék megnézni ezt a kollekciót, — pakkolja ki az irattáskát, — a legjobb családok leányai vannak nálam. Tessék megnézni. Diszkréció mellett és vételkötelezettség nélkül.

Ennyi biztatásnak nehéz ellent állni. Megnézem tehát a kollekciót. A diszkréció nélkül, de a vételkötelezettség nem fontos elvnek szigorú kihangsúlyozásával.

A KOLLEKCIÓ EGYES DARABJAI

— Csehszlovákiai milliomas leánya. Husz éves, szép, és négy nyelven beszél. Zongorázik is. Csak diplomás embert keres. Hozománya egymillió cséka — teszi hozzá a cseh korona argotját.

— Egy millió? Nem lesz az sok?

— Hát mondjuk ötszáz ezer. De kétszáz ezer abszolút biztos.

— Én ezt az abszolút megkontrázom.

— Tudja mit, megayerete a partit. Valaha

volt neki. Az apja kefégyáros volt. Egy sikerült kényszerigezés után, tényleg meg volt a millió. De hol van már a tavalyi hó? Két szoba butort talán tud még adni az öreg.

— Na, lássuk a többi.

A ZSENTRI LANY

— Előkelő zsentri leány. Az egyik őse császári és királyi kamarás volt. Kétszáz hold prima föld. Férjhezmenne valláskülönbség nélkül.

— És hol a kétszáz hold?

— Nem a holdban. Biharban. Prima föld. Egyelőre ugyan tul van terhelve, de egyszer majd csak lemegy az adósság.

— Akkor várunk addig. Gyerünk tovább. Mi van még?

A DOLGOZÓ NŐ

— Dolgozó nő. Gyáros titkárnője. Havi ötezer lej fizetés. Két szoba butor, komplett ke-

lengye. A nő huszonhat éves. Egy valódi élet-társ. Eredetiben olvassa Heinét, csupán egy gyereke van.

— A gyárostól?

— Én kérem, nem voltam ott a kereszteslőn. Mit tudom én, hogy ki az apa? De ha nem tejszik, van itt kérem mindenféle. Házias, nagyvilági nő, özvegy, elvált, hajadon, szőke, barna vörös amilyet parancsol.

Tele rakja az asztalt képpel. Csupa férjhez menni akaró nő. Férfi nincs raktáron. A férfiak nem érnek rá. El vannak foglalva egyéb haszontalan dolgokkal. Egyik állást keres, a másik enni szeretne, a harmadik egy új nadrágot, mert a régiiben maholnap már nem lehet az utcára menni.

Turkálók, válogatók. A kis szakállas angyal gyanút fog.

— Maga talán nem is akar házasodni. Csak úgy feltart. Micsoda maga civelben?

Az újságíró is jó párti lett

Szűgyenkezve vallom be, hogy újságíró. Azt hiszem, hogy minden házassági közvetítésnek egycsapásra vége szakad. Ki megy újságíróhoz? De csalódom. A kis ember szeme fel-villan.

— Végre egy rendes ember. Magát az isten is férjnek teremtette. Egy fixis állás az az újságíró. Végre valaki, aki nem doktor, nem ügyvéd, sőt csak nem is kereskedő. Egy fixis ember. Maga nálam fog megnősülni.

Nem értem. Hát nem vagyunk már megbélyegzett bohémek. Nem vagyunk már a polgári családban mumusként emlegetett, társadalmon kívül élő öslények?

— Tudja, egy doktor az ma már nem üzlet. Az vagy keres, vagy nem. Inkább nem. Egy ügyvéd? Az is valami. Hogy nyomorog-

jon az a szegény asszony és lesse, amíg egy kliens betéved az irodába. És pláne, hogy kereskedő. Direkt kidobott pénz, amit az após esetleg mégis meglevő pénzéből az üzletbe fektetnek. Egy szép, tisztességes, fixis állás, az az igazi.

A „TÜKÖR-MILLIÓ“

Lelkesedik, izgul a kis öreg. Kérdem, hogy mit keres havonta. Elkomorodik.

— Sokszor semmit. De legtöbbször csak annyit, hogy éppen éhen nem halunk. A legnagyobb parti, amit az idén létrehoztam, száz-ezer lej hozományos volt. Ebből kaptam négy-ezer lejt, de egy hónap múlva a vőlegény majdnem megvert, mert neki háromszázret ígérték. Hát ígérni azt most is ígérnek. Tükör-milliót ígérnek.

A moszkvai angol követet visszahívták Londonba

Új megbízott folytatja le az elmérgesedett tárgyalásokat

Moszkva, április 7.

A letartóztatott angol mérnökök ügye annyira elmérgesedett, hogy a moszkvai angol követ, Sir Esmond Owen, visszautazott Londonba, hogy ebben az ügyben kormányával további megbeszéléseket folytasson.

Londoni jelentések szerint a követ nem is tér vissza Moszkvába.

Az angol távirati iroda ezzel a jelentéssel kapcsolatban megjegyzi azonban, hogy

ez a körülmény nem jelenti azt, mint-ha Oroszország és Anglia között megszakadt volna a diplomáciai tárgyalások.

Minden valószínűség szerint Anglia rövid időn belül új követet küld Moszkvába. Londonban az a hír van elterjedve, hogy az eddigi moszkvai követ az angol mérnökök ügyében elmérgesítette a helyzetet, tulságos agresszivitással lépett fel és ezért cseréli le London a moszkvai követet.

A prefektus mulasztott, mire bűnvádi feljelentést tett a magyar többségű megyei tanács ellen

Székelyudvarhely, április 7.

Nagy izgalom van Székelyudvarhelyen, ahol a megye székely lakossága kíváncsian várja a fejlemények végét, amiért

a magyar vármegyei tanács ellen az ügyészségen bűnvádi feljelentést tettek.

Az ügynek az előzményei a következők: dr. Bárbat Gheorghe, prefektus szabályos meghívására ült össze az egyhangulag megválasztott, paktumos lista. Az alakuló közgyűlés előtt azonban az egyik fontos póttag helyének a betöltése felett nem tudtak a szerződő felek többszöri tárgyalás után sem megegyezni, így a prefektus hűvel együtt távol tartotta magát a gyűléstől, ahol a tiszta magyar-párti tanács tagok dr. Mezey Ödön korelnök kezébe letették a hűség esküt, majd megválasztották a tanácselnököt dr. Jádál Gábor személyében, míg az alelnök az egyezmény értelmében Ugron Ákos lett. Most

azért indult meg a magyarpárti tanács ellen a bűnvádi eljárás, hogy a meg-

alakulásnál nem vették figyelembe, hogy csakis a prefektus jelenlétében történhetik az eskütétel, így a törvényt megsértették.

A prefektus, az általa összehívott gyűlést sem fel nem oszlatta, sem fel nem függesztette, mert erre törvényes alap nem volt. Ő követett el tehát mulasztást azáltal, hogy

a törvény által előírt kötelezettségét nem teljesítette a kiadott, hivatalos meghívók szerint, amely a joghatályát minden tekintetben fenntartotta.

Különben az így formai szabálytalanságok között megalakult vármegyei tanácsot csak közvetve lehet felelősségre vonni. A jogtalanul esküt tett tanácsnak első kötelezése volt, hogy hódol táviratot küldött öfelségének a királynak, mire az udvar köszönettel válaszolt. Így a tanácsról semminemű rosszszeműségről még csak feltételezni sem lehet. Leghelyesebb volna a békés, építő megoldást választani.

— Tükör-millió? Hát az mi?

— Ezt Szigeten úgy hívják. Az após ígér egy milliót és az esküvő után ad százezer lejt. Ezt egy olyan szállodában adja át, ahol sok a tükör.

A tükörök visszaverik a százezer lejt és így az egy milliónak látszik.

Sajnos, az utóbbi két évben, csupa ilyen tükör-milliók hozományokat adnak a vevőknek.

— Mégis milyen körből házasodnak a leginkább?

— A szegény emberek házasodnak. Ugy gondolkoznak, hogy két nyomorúság összetéve még mindig sokkal elviselhetőbb, mint külön-külön. De sajnos, ebből nem élhetnek meg én, teszi hozzá sóhajtván.

Előveszi a kis noteszét. Ez a szerelem varázskönyve. Ebbe a kis noteszbe van felírva az ország valamire való minden eladóleánya. Ilyen rubrikák vannak a noteszban. Jólnevelt Tusi, mondják 20 éves, valóságban huszonhat, mondják nyolcszáz ezer a hozomány, adnak ötvenezret...

Főkönyvet vezet Ámor kései utóda. Ezer rábeszélés közül egynél jön létre a házasság. De odáig mennyit kell levelezni, utazni, beszélgetni, kapacitálni, hazudni, ígérni, csürni és csavarni? Nehéz kenyér.

És Váradon a Teleky-utcán egy asszony és négy gyermek reménykedik, hogy két ember talán mégis összeköti az életét. És a papa pénzt kap, amelyet haza hoz a mamának, akit sok esztendővel ezelőtt azért vett el, mert nem akadt senki, aki a kollekcióból ezt a minta-nőt választotta volna. Nem akadt senki, mert a mamának nem volt semmi pénze és csak a papa vállalkozott rá, hogy érdek nélkül az oltárhoz vezet.

Mert a papa azért, hogy közvetítő és abból él, hogy az emberek érdekből házasságot kötnek, egy ideálista.

Valóságos gentleman.

A papa, a kis öreg, szakállas, asztmás, nyomorgó papa maga az Ámor, akiről öreg agyalágyult írók olyanokat firkálnak, hogy a házasságkötéseket az égből intézi el.

En láttam a papa szörnű cipőit és agyonnyomorodott lábait.

De azért éppen úgy tiszteltem a papát, mint-ha az égből intézné el, hogy Schwartz Rebeka és Kovács János itt a földön érdekből, pénzért és szerelem nélkül, házasságot kössenek.

Baradlai László

A Citroen-művek igazgatósága ismét kizárta a munkások nagy részét

Páris, április 7.

Jelentette a B. L., hogy a párisi Citroen-művek igazgatósága le akarta szállítani a munkások fizetését. A munkások ezt a bérredukciót nem fogadták el, mire a gyár valamennyi munkását kizárta. Tegnap a gyár közölte a munkásokkal, hogy mindazokat, akik a bérredukciót elfogadják, visszafogadja. Ennek a felhívásnak mintegy tizenötezer munkás eleget tett, míg ötezer munkás nem hajlandó visszatérni a gyárba és kisebb fizetés mellett dolgozni.

A Citroen-gyár ma közli, hogy a gyárba visszatért munkások nagyrésze olyan viselkedést tanusít, úgy szabotál, hogy a gyár ismét kénytelen munkásainak egy részét kizárni.

A gyár ugyanekkor bejelenti, hogy szabotázs címén üzeméből 7500 munkást újból kizár, úgy, hogy a gyár e percben csak mintegy 7-8 ezer munkást foglalkoztat.

A lepadt munkáslétszám folytán a gyár egyes osztályaiban szünetel a munka és Citroen alig ötven százalékos teljesítőképességgel dolgozik.

45 tandijper a nagyváradai járásbíró előtt

Nagyvárad, április 7.

Az Oltea Doamna leánygimnázium keresetét indított a tandijat pontosan nem fizető szülők ellen. A bíróságon csütörtökön kezdték meg a szülők perének tárgyalását. Összesen 45 tandijper van kitűzve, valamennyi 10 ezer lejen felüli összegekről szól.

A járásbíró első fokon már megítélte a tandijakat, azonban a szülők nem akarnak fizetni. Valamennyi azzal védekezik, hogy nyomorgó helyzetben vannak, ők lennének a legboldogabbak, ha eleget tehetnének kötelezettségüknek. Az alpercek javarésze ügyvéd

Az új konverziós törvény teljes szövege

Bukarest, április 7.

Vajda Sándor miniszterelnök, — mint meg-
artuk, — a kamara elé terjesztette a konver-
ziós törvényt, amelynek szövege a következő:

1. szakasz. Öt évi moratórium engedélyez-
tetik a Monitorul Oficial 1932. október 26-iki,
251. számában megjelent s az agrárkonver-
zió módosító törvény 4. paragrafusában fel-
sorolt adósoknak, azzal a kötelezettséggel,
hogy az 1933. április 1-én fennálló egész tar-
tozásuk után évi 2 százalékos kamatot fizesse-
nek minden év október havának 15. napján.
Felhatalmaztatik a minisztertanács arra,
hogy ezt a moratóriumot a lejárat után a gaz-
dasági helyzet követelményei szerint legfel-
jebb még 5 esztendőre meghosszabbíthassa.

KIVETÉLEK

2. szakasz. A fenti szakaszban említett adó-
sok nem élvezik a moratóriumot, ha hitele-
zőik a következő fizetési módozatot kérik tö-
lük:

a) hogy a fentemlített törvény 4. paragrafu-
sában, az a, b és c pontokban meghatározott
adósok 1933. április 1-én fennálló adósságuk
felét fizessék ki.

b) hogy azok a 10—50 hektáros agráradó-
sok, akik megfelelnek az 1932. október 26-iki
törvény a és b pontjaiban foglalt feltételek-
nek, fizessék ki az 1933. április 1-én fennálló
adósságuk kétharmadát.

c) hogy az 1932. október 26-iki törvény a
b bekezdéseiben meghatározott, 50 hek-
tárnál többet birtokló adósok fizessék ki
1933. április 1-én fennálló adósságuk három-
negyedét.

A fenti bekezdésekben megjelölt esetekben
az adósok kötelesek kifizetni tartozásukat,
minden év április és november havának 15.
napján esedékes egyenlő részletekben, 4 szá-
zalékos kamattal, úgy, hogy az évi részletek
ne haladják felül az adós jövedelmének fe-
lét.

A VÁROSI INGATLANOK

3. szakasz. Városi ingatlanok adós tulajdo-
nosai, akiknek adó alá eső évi ingatlanjöv-
delme megyei székhelyeken nem haladja fe-
lül az évi 80 ezer, más városokban az évi 40
ezer lejt, ha ingatlanuk 1919. január 1. után
és legkésőbb 1931. december 18-ig épült s ha
az építmény egyben lakásul szolgál annak,
aki építtette, vagy az ingatlan megszerzte,
nem hajthatók végre, ha hajlandók adóssá-
gukat öt egyenlő, minden év november else-
jén esedékes részletben a Banca Nationala
visszleszámitolási kamatjával egyenlő kamat
mellett visszafizetni.

4. szakasz. Hat hónapos moratórium enge-
délyeztetik mindazon városi és falusi adó-
soknak, akik a fenti előírásokba nem mennek be-
le, vagy adósságuk felülhaladja az adós egy
évre globálisan megadózható nyers jövedel-
mét.

Ezek nem hajthatók végre:

a) Ha felajánlják, hogy adósságukat három
egyenlő, minden év november 1-én esedékes, a
Banca Nationala visszleszámitolási kamatjával
2 százalékkal magasabb kamattal együtt
visszafizetik.

b) Ha átengedik a hitelezőnek vagyonuk
négyötöd részét.

AZ ADÓSOK JÖVEDELME

5. szakasz. Az 1. és 2. szakaszban megjelölt
adósok jövedelmének az agrárjövdelem meg-
állapításának céljára megejtett adóösszeírás
törzslapjára bejegyzett jövedelem számít.

Az 1933. április 1-én érvényes adósság alatt
az összeget, tökével és kamattal együtt értik,
mégpedig a létrejött egyezség értelmében, be-
leszámitva a felek között megállapított csök-
kentést és ama törvények csökkentését is, a
melyek a kamatot kisebbítették.

6. szakasz. Ha több hitelező van, a követelés
kétharmadát képviselők határozata kötelező a
többire is.

Beleegyezésüket az adós kérésére a 9. sza-
kaszban és erre a célra összehívott illetékes
forum veszi ki.

7. szakasz. Azok az adósok, akik nem tes-
znek eleget a jelen törvényből származó köte-
lezetiségeknek, elesnek a törvény előnyének
élvezési jogától, kivéven azt az esetet, ha ter-
melésük vis major következtében deficitet mu-
tat fel.

8. szakasz. Az esetben, ha egy adós a jelen
törvény negyedik szakaszának b) bekezdése
értelmében átengedési jogot gyakorol, falusi
javai nyilvános árverésen adatkak el, hogy
az állam 2 hónapi időn belül élhessen elővá-
sárlási jogával.

Ez esetben az állam az odaitelési árat 10 év
alatt törlesztendő, 5 százalékos kamatozású
államjáradékban egyenlíti ki.

AZ ELJÁRÁS

9. szakasz. A jelenlegi törvény összes ese-
iben meghatározott ajánlatok, akár az adósok,
akár a hitelezők teszik is azokat, írásban köz-
lendők, amely irások mentesek minden bélyeg
és illeték alól s a portarel, közjegyző, vagy
közszégi jegyző útján juttatandó el.

Minden ügylet, egyezség, vagy ellentét
ügyében, amely a jelenlegi törvény rendelke-
zéseinek alkalmazása során kötött, vagy
támadt, a következők illetékesek: 10 hektár
fölött az adós lakhelyének járásbírása, 10
hektáron felül az ingatlan helyén illetékes
törvényszék, a városi ingatlanok tulajdono-
sainál pedig az ingatlan helyén illetékes tör-
vényszék.

MIKOR NEM ALKALMAZZAK A TÖRVÉNYT

10. szakasz. A jelen törvény rendelkezéseit
nem alkalmazzák:

a) Az állam, a megyék, a megyei székhely-
ek, a községek, az autonóm intézmények,
a szakkamarák és szövetségek követeléseinél.
b) Tartásdíjaknál és életjáradékoknál, hadi-

rokkantak, özvegyek és árva követelményei-
nél 150.000 lejtig.

c) Összegegyeztetéseknél házasságok kö-
zött, válás esetén.

d) Bérre és árendára vonatkozó lakbér-
szerződéseknél.

e) Szolgálati lakásoknál.

f) Fizetéseknél.

g) Bünygyből származó károknál, még ak-
kor is, ha a bünygy amnesztia alá esett.

h) Olyan követeléseknél, amelyeket csőd,
vagy kényszerjegyzési eljárás után hajtanak
végre.

i) Iparosok, vagy kereskedők ipari, vagy
kereskedelmi adósságainál.

j) Olyan követeléseknél, amelyeknek alap-
jául köztértek, vagy részvények záloga szol-
gál.

k) Olyan adósoknál, akik a stabilizálási terv
alapján az állam által adósságuk átvételét
kérték és kapták.

l) Bankok, vagy más kereskedelmi intéz-
mények igazgatói, adminisztrátorai, felügyelő-
bizottsági tagjai, akik attól az intézettől köl-
csönöztek, amelynek igazgatásában résztvet-

Az osztrák kvintesszenciája:

A MARXISTÁK TÁMOGATJÁK OTTÓ EXTRÓNÖRÖKÖST

— Hitler hivatalos lapja szerint

München, április 7.

A Völkischer Beobachter mai száma
hatalmas támadást intéz Zita exkirályné
és Ottó ellen. A Völkischer Beobachter,
a német nemzetiszocialisták lapja azt ál-
litja, hogy az osztrák legitimisták nagyon

dolgoznak és Ottó — a lap szerint —
már Ausztria területén van.

A zsidó világsajtó és a marxisták —
mondja a lap — támogatják Ottó törek-
veit, mert a sajtó és a marxisták min-
denre kaphatók, ha Judás-pénzt muto-
gatnak feléjük.

A müncheni vérbíróság ismét akcióba lépett

Egy kiránduló társaság szörnyű tragédiája

Berlin, április 7.

Vaduz közelében a Kupfstein melletti
támadáshoz hasonló merénylet játszódott
le. Rotter Frigyes és Rotter Alfréd volt
berlini bankárok egy Woffné nevezetű
asszonnyal és Rotter Alfréd feleségével
négyesen a hegyek közé kirándulni
mentek.

Utközben hirtelen egy autó utolérte
őket, ahonnan hét fiatalember ugrott le és
revolverrel valóságos sortűzt adtak le
Rotter Frigyes bankárra.

A bankár megsebesült, de sebesülése nem
igen lehetett súlyos, mert menekülni prób-
ált. Az ismeretlen fiatalemberek utol-
érték a menekülő bankárt és arra kén-
yszerítették, hogy szálljon fel az autóra.

A bankár ellenszegült, de a támadók
felnyaláboltták Rotter Frigyes és ma-
gukkal cipelték.

A kiránduló társaság másik három tag-

ja, a bankár fivére, Alfréd és annak fe-
lesége, valamint Woffné asszony az első
revolver lövés nyomán a hegyekbe mene-
kültek.

Ujabb jelentések szerint
Rotter Alfréd és felesége menekülés
közben egy szakadékba léptek és ször-
nyenhaltak.

Ugyancsak belezuhan a szakadékba
Woffné is, aki súlyosan megsebesült.

Voralbergi jelentés szerint az autó hét
utasát és a magukkal hurcolt Rotter Fri-
gyest Voralbergben feltartóztatták. Az
autó utasait letartóztatták, míg a sebe-
sült Rottert kórházba szállították.

Eddigi jelentéseink nem számolnak be
arról, hogy a feltartóztatott autó utasai
kicsodák és így még nem lehet megállá-
pítani, hogy mi volt a célja a merénylet-
nek. Voralbergben azt hiszik, hogy ismét
a müncheni vérbíróság dolgozott.

Az autós merénylők Németországba akarták hurcolni Rotter bankigazgatót

A délután érkezett újabb jelentések tel-
jesen más világításba helyezik az autós
merényletet. A feltartóztatott autó uta-
sairól kiderült, hogy azok

Németországból jöttek Vaduzba és Ro-
tter bankárt Németországba akarták el-
hurcolni.

A revolveres merénylet során — ez is
a délutáni jelentésekből derül ki — Ro-
tter Frigyes bankár nem sebesült meg. A
merénylet úgy történhetett, hogy az autós
utasok elállították a négy kiránduló utját.

Rotter Frigyes az autóra emelték és
vele elrobogtak. A másik három kirán-
duló, Rotter Alfréd bankár és felesége,
valamint Woffné ijedtükbe a hegyekbe
menekültek, ahol egy szakadékba zuhan-

tak. Rotter Alfréd és felesége meghaltak.
A holttesteket beszállították már Vaduz-
ba, ahol a hatósági orvos megvizsgálta
azokat és megállapította, hogy testükön
lőtt seb nincs és így kétségtelen, hogy
ez a két ember szerencsétlenségnek lett
áldozata. Ami Woffné sebesülését illeti,
az nem súlyos. Kórházban van ugyan,
de sebe néhány napon belül begyógyul.

Rotter Frigyes leugrott az autóról

Rotter Frigyes is kihallgatták, aki
most elmondja, hogy mikor a hét ismer-
etlen fiatalember az autóra emelte és ut-
nak indultak, ő egy alkalmas pillanat-
ban leugrott a gépkocsiról és az erdőbe
menekült. Menekülése közben eljutott a

tek, vagy résztvesznek, nem igényelhetik az
ezen intézményeknél felvett adósságuk részé-
re e törvény előnyeit, csakis annak az összeg-
nek erejéig, amelyhez alapítói, vagy beté-
tési joguk volt.

A szövetkezetek adminisztrátorai, felügyelő-
bizottsági tagjai és bármely minőségi hivatal-
nokai, akik saját intézetüktől kölcsönöztek,
nem élvezhetik a felvett kölcsönökre e tör-
vény előnyeit, csakis az esetben, ha a kölcsönt
a közgyűlés engedélye alapján vették fel, és
engedély nélkül pedig csak az alapítóeszerű,
vagy betéti jogon alapuló összeg erejéig, és
mennyiben az adósságot a fenti tisztviselői
minőségek egyikének gyakorlása idején csi-
nálták.

m) Azok az adósok, akiknek adóssága nem
haladja felül a maga összegében a hektáron-
kénti (1 holdas) 300 lejt, vagy a hektáronkén-
ti (2 holdas) 600 lejt, nem élvezik a jelen tör-
vény előnyeit, ha adósságuk bármilyen szö-
vetkezettel szemben áll fenn.

BÉLYEGMENTESÉGEK

11. szakasz. A jelen törvény előírásai szerint
megállapítandó adósságokról az adósok bé-
lyegmentes váltót kötelesek a hitelezőknek
küldeni.

Ezek a váltók a lejárat idején átbélyegzés
és a fennmaradó összeg megjelölése után át-
cseréltetettnek fognak tekinteni.

A törvényt élvező adósok jelenlegi váltói
ugy tekintetnek, hogy 1933. november 1-én le-
járnak. Ez időponttól fogva a mezőgazdasági
váltók 9 hónapról 9 hónapra tekintetnek, jog-
szerűen átcsereltetnek, a nem agrárváltók 3
hónapról 3 hónapra.

12. szakasz. A jelenlegi törvény rendelkezé-
seit végrehajtási utasítás fejtí majd ki.

13. szakasz. A fenti rendelkezésekkel ellen-
kező törvények megszűnnek.

hegyoldalon fekvő szanatóriumba, amely-
nek dr. Schaedler a tulajdonosa. Schaed-
lernek elmondotta, hogy mi történt vele,
mire a szanatórium tulajdonosa azonnal
felajánlotta segítségét. Azt mondotta,
hogy itt a saját autója, azonnal üljenek
bele és menjenek a támadó autó üldözé-
sére.

Tényleg fel is ültek az autóra, amely
a merénylők autójának nyomait követto.
Ízen az autót, beszélgetés közben rá-
jött Rotter Frigyes, hogy

a szanatórium tulajdonosa, Schaedler
dr. nagyon jól ismeri a merénylőket
és meggyőződést szerzett Rotter arról,
hogy cinkosok.

Schaedler, úgy látszik, azért ajánlotta
fel az autót, mert segíteni akart a ban-
kárón, hanem azért, mert a szanatórium
orvosa ilyen uton a merénylők kezére
akarta játszani Rottert.

Mikor az autót során Rotter rájött
erre, a Schaedler autójából is kiugrott.
Ez az autóból való kiugrás azonban nem
sikerült úgy, mint az előbbi. Ugrás köz-
ben Rotter Frigyes a vállpercét törte.

Lichtenstein hercegsége a me-
renylők kiadatását kéri.

Ujabb jelentéseink is megerősítik első
híradásunkat, amely szerint az osztrák
rendőrség elfogta a menekülő autót és
annak hét utasát őrizetbe vette. Az autó
Németországból jött, de mint utasai vall-
ják, ők maguk Konstanzba valók. Kon-
stanz városa Lichtenstein hercegségben
fekszik és a hercegség már meg is kereste
az osztrák hatóságokat és kéri a merény-
lők kiadatását.

Az osztrák hatóságok fogas jogi kér-
dés előtt állanak, mert az autó utasai
nemcsak a lichtensteini büntetőjogot, ha-
nem a svájci határt is megsértették és így
nem tudja Ausztria, hogy melyik kiké-
résnek tegyen előbb eleget. Lichtenstein
hercegsége egyébként emberrablással pá-
dolja a merénylőket, amely bűncselek-
ményért a lichtensteini törvénye 20
évi fegyházat írnak elő.

Belejezték a kémkedési pör tárgyalását

Temesvár, április 7.

Renoiu kapitány kémkedési perében
szerdán délután kezdődtek meg a védő-
beszédék. A kapitánynak négy védője
volt. Egyikük az amnesztia alkalmazását,
a másik három pedig felmentést kért az-
zal, hogy a kapitány hazája érdekében
vállalta a kém szerepet.

Stürmernét dr. Grofsoreanu volt te-
mesvári polgármester védte. Szerinte az
asszony ártatlan, fogalma sem volt a ka-
pitány üzeméről. Renoiu azzal vezette
felje, hogy valami találmánnyal kapcsol-
tában van összeköttetése Pesttel. Fel-
mentést kért. Ugyisintén felmentést kér-
tek a többi vádlottak védői is. Ítélet
péntekre várható.

HIREK

BAROMFI-DEPUTÁCIÓ

A birodalmi kormány a keddi minisztertanácson letárgyalta azt a törvényt, amely megtiltja, hogy az állatokat rituális módon azaz a zsidó vallás előírásainak megfelelően vágják le.

Színhely: Hitler dolgozószobája a Bar-na Házban. Egy ifjúnáci bebocsátja a baromfi-küldöttséget. A deputációt egy kakas vezeti. Nyomában libák, récék, tyukok, kacsák, pulykák özönlenek az irodába.

KAKAS:

Kukuriku, nagy vezérünk, tisztelettel arra kérünk: maradj mindörökké bakter, hadd pukkadjon minden sakter! Ez aztán a hírnév bérce, dicsőit a kappan, jérce, s ahányszor gágog a liba, téged foglal imáiba!

TYUK:

Dolfikám, köszönöm szépen az összes tyukok nevében. Rém jól kevered a kártyát, fogd mindig a tyukok... pártját!

LIBA:

Anyit mondhatok, hogy: gá-gá, sose mennék már világgá... Bár a helyzet ezzel szembe, rég nem fér már a begyembe!

HITLER: (észrevessz valamit)

Ej, mi a kő, tyuk anyó kend, a padlót itt össze ne kendl!

TYUK:

Mért vagy kérlek olyan lázban? Hisz itt vagyis Bar-na Ház van!

HITLER: (viccel akarja elűzni a dolgot)

Jobb a pezső, mint a cujka, — szebb a pápa, mint a pulyka!

PULYKA: (mégiesen)

Ez már aztán több a soknál, jobb, ha más pályához fogna, mert a lelked nagyon árnyas, te vagy tréfli, nem a szárnyas!

NEMES FERENC

Holtpontra jutott a nyomozás a csik-szentmihályi exhumálás ügyében. Csikszederáról jelentik: Megirtuk, hogy a csik-szentmihályi csendőrség jelentése alapján Orbán Ferencné csikszentmihályi asszony ea év február harmadikán eltemetett holttestét az ügyészség exhumáltatta. A boncolás alkalmával beigazolást nyert, hogy az asszony erőszakos abortusz következtében beállott vérmérgezésben halt meg. Az ügyben erőlyes nyomozást vezetett be a csendőrség, de nyomozása mára holtpontra jutott, amennyiben nem tudta megállapítani ki, vagy kik hajtották végre a szerezéssel fiatal asszonyon az operációt, melyért életével fizetett. A gyanuba vett bábaasszony és orvos ellen nem tudtak bizonyítékokat produkálni.

CHAPLIN NEM SZÁMIT, MERT — SZERELMES

Sam Goldwyn érdekes nyilatkozata a film irányváltásáról

London, április 7.

Sam Goldwyn, a Metro-Goldwyn-Mayer amerikai filmvállalat igazgatója Londonba érkezett. A filmvezér az újságírók között elmondotta, hogy

Chaplin jelenleg annyira szerelmes, hogy a filmezés szempontjából nem jöhet számításba s csak akkor lehet majd tőle újabb művészeti alkotást várni, ha szenvedélyéből kijózanodott.

Goldwyn szerint a gazdasági válság és a rádió versenye a színvonal emelésére kényszeríti a filmvállalatokat. A jövőben a minőségre és nem a mennyiségre fektetik a súlyt, úgy, hogy Hollywood évenként legfeljebb 50 filmet készít majd. A sex appeal irányzattal a gonosztevő- és detektívdramákkal, valamint az érzelgős történetekkel végleg szakítani fognak s így remélik, hogy a film magasabbrendű szórakozást fog nyújtani.

Példátlan az a hajsza, amit a Monopol emberei csinálnak

Megalázó házkutatások és felháborító bírságok Szatmáron

Szatmár, április 7.

Szatmár lakosságát végtelenül felháborítja, hogy egy idő óta a monopol ágensei egyre sűrűbben házkutatásokat tartanak.

Néhány nappal ezelőtt a szatmári iparosság egyik ismert vezetőjénél tartottak házkutatást és ott az egész lakást felhántták, de semmit sem találtak.

Tegnap az egyik szatmári magyar bank vezérigazgatójánál jelentek meg a monopol ágensei és házkutatást tartottak.

A házkutatás során eredményt is értek: találtak két szivart, amelyet a bankigazgató a világháborúban, tisztársaitól a Doberdón kapott és emlékül elletta azokat és ezenfelül — egy cigarettatöltő ócska darabját is „megtaláltak”.

Ezért a leletért a bankigazgatót a monopol azonnal

800 lej pénzbírsággal sújtotta.

A szatmári magyar párt hivatalosan is tiltakozik a Monopol embereinek önkényes és kellemetlenkedő eljárása ellen.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet déli jelentése szerint a szél további gyengülésével derülés és felmelegedés várható.

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: A maroshévi csendőrség a marosvásárhelyi rendőrségre szállított egy Deutsch Mihály nevű egyént, aki katonarvosnak adta ki magát s eként rengeteg embert megkárosított. A vizsgálat folyik. — Illés Anna 17 éves maroshévi cseléd lány 267 lejt lopott asszonyától, mire elbocsátották. Az elkeseredett cseléd bánatában nagyobb mennyiségű sztrichnint ivott és meghalt. — Salamon Jolán marosvásárhelyi magánzónától az elmúlt éjszaka folyamán ismeretlen tettesek 20 ezer lej értékű ékszert loptak. A nyomozás folyik.

— PAPJELÖLTEK KÜLÖNÖS SZEMÉLYI HARCA. Nagyszalontáról jelentik: Nagyszalontán elkeseredett harc dúl Arday Aladár és Szőke Sándor református papjelöltek között a megüresedett papi állás betöltésével kapcsolatban. Szőke Sándor pártívei a legutóbb feljelentették Ardayt, hogy a magyar tanácsköztársaság idején exponált kommunista volt. Ezért állítólag 1919-ben kénytelen volt papi pályáját is levetni. A feljelentést alátámasztó indoklás különösen szenzációs: Arday ragyogó szónok, ez is bizonyítja azt,

hogy kommunista agitátor volt. Az oly méltatlan küzdelemből, amely már a feljelentés fegyverrel sem riad vissza, hír szerint a református püspökség készül erős kézzel beleavatkozni.

— Mária királyné is megnézte Eggerth Mártát Bukarestben. Bukarestből jelentik: Eggerth Mártha, a világhírnévnek örvendő fiatal magyar filmsztár Bukarestbe érkezett, ahol a Regal-mozgókban mutatkozott be a főváros közönségének. A bukarestiek, akik a fiatal sztárt nagysikerű filmjei révén már régen szívükbe zárták, zsúfolásig megtöltötték a mozgot, hogy kedvencüket a színpadon is megtekinthessék. Növelte az előadás fényét, hogy azon Mária angyalkirány, Erzsébet görög királynő és Cantacuzinó hercegnő is megjelent. A főváros előkelőségei és a társadalom minden rétege képviseltette magát ezen az előadáson, amely minden bizonnyal az utóbbi évek legforróbb színházi sikere volt. Az egybegyűlteket lelkesen ünnepelték az üde szökecséi, tüneményes hangú Eggerth Mártát, aki valósággal elbűvölte a közönséget. Ilyen sikere magyar színésznőnek nem volt még Bukarestben.

— LOPOTT A TELEPATIKUS FENOMÉN Nagyváradról jelentik: A nagyvárad rendőrség őrizetbe vette Vargha Béla ismert hipnotizőrt és telepátikus fenomenét. Vargát egy bukaresti körözéssel alapján fogták el. A hipnotizőr hosszabb időn át Bukarestben működött, ahol igen jó barátságban élt Sali Imre kardnyelvvel. Egyszer, amikor Sali a színpadon volt, Vargha öltözékének fiókjából elemelte 20 ezer lejt, valamint elhipnotizált egy briliánsokkal kirakott gyűrűt, egy női arany órást és egy arany cigarettatárcát, összesen 100 ezer lej értékben. Varghát kihallgatása után Bukarestbe szállították.

— ROMÁNIA ÚJ PÁPAI NUNCIUSA. Rómából jelentik: A szentszék Montignone Valerit Románia pápai nunciusaként nevezte ki. Montignone ezelőtt Arabiában és Palesztinában volt apostoli megbízott.

— MADÁR-E A DAKSZLI, VAGY: CSUSZÓ-MÁSZÓ ROVAR? Csaknem diplomáciai konfliktus tört ki Anglia és Mandzsuriá között egy dakszli miatt. Egy Mandzsuriában élő angol család dakszlit hozatott Londonból. A mandzsuriái vám-tisztek azonban nem bocsátották át a kutyát a határon. A család protestált, de mind hiábavaló volt, a vám-tisztek hajthatatlannak maradtak. Az ügy diplomáciai ultra terelődött és ekkor a következő meglepő dolog derült ki. A legújabb, március 4-én kelt vámrrendelet szerint Mandzsuriába tilos mindennemű „ragadozómadár, rovar és csuszómászó behozatala.” A vám-tisztek a dakszlit az utóbbi kategóriába sorozták.

★ BRASSÓI FOGÁSZATI HIR. Teutsch M. Frigyes okleveles fogász, rendel hétfőn, április 10-től kezdve Brassó, Weisz Mihály-utca 27. szám alatt.

★ MINT ELEFANTCSONT, oly szép fehér fogak érthetők el a jó Chlorodont fogkrém használatával. Próba meggyőző.

A fáradság ismeretlen fogalom

ha a rugalmas, vízhatlan, könnyű és olcsó

PALMA OKMA

tartótalpat tételteti cipőjére!

Az erdélyi magyarság ragaszkodik Szabó Bédihez

Marosvásárhely, április 7.

A marosvásárhelyi magyar párt intézőbizottsága szerda este Sebes Jenő dr. elnöke alatt ülést tartott.

Mészáros Dénes indítványára elhatározták, hogy a párt levelet intéz Szabó Bédihez. A levélben arra kéri a lemondási tervvel foglalkozó képviselőt, hogy az iparosság érdekében továbbra is a politikai porondon maradjon.

Ezután, Szijgyártó Gábor városi tanácsos a város ügyeit ismertette, majd Csizsár Lajos építész felszólalására a párt állást foglalt a város munkapolitikája ellen.

Itt említjük meg, hogy a marosvásárhelyi magyar Iparosgyűlés vasárnap délelőtt 9 órakor nagyszabású gyűlést tart, amelyen részint Szabó Béli lemondásával, részint pedig az iparosság sérelmeivel foglalkoznak.

Szatmár, április 7.

A magyar párt tegnapi ülésén foglalkozott Szabó Béli visszavonulási szándékával. A kérdéshez többen szólottak hozzá, akik valamennyien nagy szeretettel emlékeztek meg arról a hatalmas munkáról, amelyet Szabó Béli a magyar iparosság és az összmagyarság érdekében végzett.

A magyar párt elhatározta, hogy táviratilag arra kéri Szabó Bényt, hogy szándékától álljon el és ezenfelül memorandumot is intéz hozzá, amelyben részletesen kifejti, hogy miért volna végtelen és szomorú, ha Szabó Béli álláspontján megmaradna, illetve a politikai élettől teljesen visszavonulna.

Csikszereda, április 7.

Amint előre látható volt, a székeség, melynek tömegéből Szabó Béli kiemelkedett, nem tud napirendre térni azon elhatározása felett, hogy összes tisztségeiről és képviselői mandátumáról lemond és visszavonul a küzdő porondról.

A gyergyószentmiklósi ipartestület, amint a hír megjelent lapunk hasábjain, rendkívüli ülést hívott egybe, melyen leszögezte, hogy Szabó Bényt, aki minden munkásságát önzetlenül folytatta a kisebbségben élő magyarságért, nem engedni eltűnni a közélet éléről. Határozottan leszögezték, hogy ragaszkodnak további működéséhez.

Az impozáns gyűlés jegyzőkönyvi másolatát megleghangú átirat kíséretében küldték meg Szabó Bélinek és kérték, hogy az összmagyarság magyar iparosok érdekében álljon el szándékától.

Ugyanezen gyűlésen elhatározták, hogy Erdély összes ipartestületeit körlevélben szólítják fel a beindított mozgalomhoz való csatlakozás érdekében.

A csikszeredai ipartestület ugyancsak megleghangú átiratban kérte Szabó Bényt álláspontja revideálására, biztosítva arról a ragaszkodásról, mely ellen e megye iparos és más társadalmi osztályai részéről eddig sem lehetett panasz.

Nagyarányu valutacsempészést leplezték le Bécsben

Bécs, április 7.

Szüikszavu bécsi jelentés arról számol be, hogy a bécsi rendőrség nagyarányu valuta-csempészést fedezett fel. Ez az első jelentés nem ad még részleteket, csak annyit közöl, hogy az ügy hátterében — egyes verziók szerint — maga a Heimewehr áll.

Ez a jelentés úgy tudja, hogy az ügyben a bécsi pénzügyi életnek számos vezéralakja is bele van keverve.

A valuta-csempészési ügy részletei még hiányoznak.

Az új

MARNA-SZÁLLODA

BUKAREST, Str. Buzeshti 3.

A gara de Nord közelében.

Meleg és hideg folyó-víz minden szobában. Körponti fűtés. Telefon. Lift. Parkett. Kifogástalan kiszolgálás. — Személyzet több nyelven beszél. 1 ágyas szoba Lei 70-80. — 2 ágyas szoba Lei 110-120. — Fürdő Lei 50.

EGGERTH MARTHA

LUX-MOZGÓ

Hétfőn jön személyesen csak egy napra **EGGERTH MARTHA**, a legbájosabb filmszínés, aki a LUX-Mozgó színpadán énekelni és táncolni fog. — A példátlan érdeklődés miatt ajánlatos jegyeikről előre gondoskodni.

EGGERTH MARTHA

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Speciális kezelések, speciális berendezések

asthma, migrén, szénalázás betegek részére.

— REPÜLŐGÉPEK A VADORZÓK ELLEN. Kanada nehezen hozzáférhető vadállományát télen gyakran látogatják vadorzók, akik nagy kárt okoznak. E vadorzók ellen most repülőgépekről akarunk harcolni. A szörmekereskedelem felügyeletével megbízott toronói állami biztos egész repülőgépraft mozgósított. Azoknak a repülőgépeknek a legénységét, amelyek nyáron erdőtüzek oltására voltak kiküldve, hócipókkal látták el, hogy télen a vadorzók garázdálkodását sikeresebben akadályozhassák meg.

Hogyan lehetne a haldokló építő iparon segíteni,

ami majdnem minden iparágat lélekzeithez juttatna

Marospásárhely, április 7.

Egész Romániában általánosan tapasztalható az építkezés pangása és ezzel kapcsolatban a gazdasági krízis terhére könyvelik el ennek a máskor virágzó iparnak lassu agóniáját is.

Császár Lajos építész, a Brassóban székelő Romániai Építőiparosok Szövetségének elnöke az építőipar elrettentő helyzetképét az alábbiakban vázolta nekünk:

Az építőipar mult éve, akárcsak az eső tendenciával lefolyt előző évek, változatlan volt. A lefelé tendáló grafikon, az építési tevékenységben még az elmúlt 1931-es évhez képest is mintegy hetven százalékos csökkenést mutat.

Az esés oka elsősorban a gazdasági krízis volt. A tőkének pánikszerű indoklatlan elbuvása.

A pangást a krízissel előállott abszolút pénzhány és a teljesen megszünt hitelélet okozza.

Az állam nem épít. Fedezet hiánya miatt épületeit, hidjait, utjait fejleszteni képtelen. Az utak járhatatlanok. Az autóforgalom részére szabott ut görbe vonalú életveszélyesek.

Magánépítés sincs. Családi házak, nagyobb házakban öröklakások építése, vagy az urbanizmus gondolatát szolgáló, fejlesztő jellegű városi középítések még a tervezés eszméjéig sem értek el.

A bankok insolvenciája következtében a hosszulejáratu befektetést igénylő építési kölcsönről még álmodni sem lehet.

Kíváncsú volt, hogy a városok belsejében levő üres telkek kiépítésére az állam és a községek hosszú ideig tartó adókedvezményt adjanak.

Ehelyett azonban még a régi törvényes kedvezményeket is megnyirbálják. Egy százalékos statisztikai adó címén az új adómentes épületeket újabb adóval sújtják. Ezzel az állam nemcsak balkezes, romboló, antiszociális politikának áll szolgálatában, hanem végtelenül bizalmatlanná teszi az esetleg építeni szándékozókat is. Még a terv gondolatánál elriasztja őket építési spekulációiktól.

A teljes pangás nyomozható voltára jellemző, hogy a városi külterületi építések is szűnőben vannak.

Az építőipar gyűjtőfogalma alá tartozó többi kategória is együtt sorvad el az építőiparral.

Asztalos, lakatos, mázoló, üveges, kályhás, vízvezeték egyaránt megérezte a krízis életsorvasztó hatását. Az építőanyagot termelő fűrésztelepek és téglagyárak hasonlóan károsultjai a krízisnek.

A krízisen kívül rendkívül megfokozta az építőipart az építőanyagok magas kartellára. Az élelmicikkkel egyenlő fontosságú anyagoknak, mint cement, gipsz, mész, vas, drót, szeg, üveg, olom, vasutifuvár a többi államokban üzanszot képező árákkal szemben és az 1913-as alaphoz viszonyítva, három-négy-szeresen drágább nálunk.

Gazdasági okokon kívül az építőiparosokra ipari közigazgatási bajok is hoztak újabb nehézségeket. Az új építész-kamara rendelkezései nem vették figyelembe az Erdélyben és Bukovinában az építőmestereket és kőműveseket megillető törvényes jogokat. Tervezési jogot csak az új építész-kamara tagjainak akar biztosítani.

Ezzel a törvénnyel az erdélyi jogread teljes figyelmenkivétel hagyásával, már holnapra az évtizedes multtal bíró iparos

kategóriának kenyérkereseti jogát akarja elvenni.

Mindezeket kívül az adófizető építőiparosokat érzékenyen érinti a dsungelszerűen elharapódzott kontárság. A nyomor és a munkanélküliség házalóvá tette a munkásokat, akik minden áron elvállalják a megfelelő ipari munkát.

A házaló kontárok, akik az éhségre és

munkanélküliségre való hivatkozással, cigányokból és napszamosokból lett építőmunkások, akik kisebb és nagyobb munkákat végeznek sikerrel. Nem fizetnek adót és velük szemben tehetetlenek a hatóságok is. Különben a szegénység következtében mind több hivatásos építőmester lesz maga is kontár.

Milyen módon lehetne az építészeti visszaesést megszüntetni?

A válasz a következő:

Az építészeti fellendülését a következő eszközökkel lehetne elérni:

1. Adókedvezmények az új építésre 40 évig.
2. Minden illetéktől való mentesség 40 évig.
3. Az építőanyagok vasuti tarifájának 80 százalékos leszállítása.
4. Az építőanyagok kartelljeinek letörésével a cement, gipsz, mész, üveg, szeg, bádóg árainak 50—75 százalékkal való letörése.
5. A szén és tüzfifa fuvardíjának 80 százalékos mérséklése.
6. Az utak kiépítése, állami és más épületek karbanhozása.
7. Ipari rendőrség a kontárok ellen.

Ime az építőiparosok elnökének érdekes tervezete. Jó lenne, ha illetékes helyen megszívlelnék.

Benczel Béla

Amerikában tíz évi börtön jár az aranyhalmozásért

Viszont a külkereskedelem érdekében enyhítettek az aranykiviteli tilalmon

Newyork, április 7.

A szigorú aranykiviteli tilalmat Amerika ma nagyon megenyhítette. A bankon első perceiben a legszigorúbb aranykiviteli tilalmat léptette Roosevelt életbe, ma azonban egy újabb rendeletében úgy intézkedik, hogy

az amerikai ipar és külkereskedelem a kincstári hivatal engedélyével ezentul aranyat kivihessen.

Ettől függetlenül azonban a belföldi aranyhalmozást változatlan szigorral

bünteti Roosevelt.

Azt, aki száz dollár érteken felüli aranyat teaurál, Roosevelt rendelete továbbra is tízezer dollár pénzbírsággal és tíz évi börtönnel bünteti.

Ugy látszik, a drákói aranykiviteli tilalom Amerikában megbosszulta magát. Sem az ipar, sem pedig az export nem tud boldogulni arany nélkül a külföldön, ahol a dollárral szemben a bizalom tagadhatatlanul megingott és így Roosevelt kénytelen volt engedelményeket tenni.

Érdekes deviza-rendelet Ausztriában

Senkisémet köteles kényszerkurzuson a Nemzeti Banknak eladni külföldi devizáját

Bécs, április 7.

Az osztrák Nemzeti Bank ma nagyon érdekes rendeletet adott ki. Ez az új rendelet megenyhíti a deviza-tilalmat és olyan enyhítéseket tartalmaz, amelyek mellett Ausztria deviza-forgalma lényegesen megjavulhat.

A rendelet szerint ezentul mindazok, akik külföldről devizát kapnak, nem kötelesek devizájukat hivatalos kényszerkurzuson az osztrák Nemzeti Banknak felajánlani, hanem azt magánárfolyamon a magánklíring intézmény útján is eladhatják.

A rendelet mégis annyi megszorítást tartalmaz, hogy

amennyiben a beérkezett devizát az exportör négy hét alatt a magánklíring útján eladni nem tudná, a négy hét leteltével a devizákat mégis a Nemzeti Banknak kell felajánlani.

Ugyanennek a rendeletnek utolsó pontja az Ausztriában tartózkodó külföldiek devizáiról intézkedik és kimondja, hogy a külföldieknek nem kell többet devizamennyiségeiket bejelenteni és beszolgáltatni, hanem azt magánulon, szabad kézzel eladhatják.

Mindkét állam parafálta a román—magyar kereskedelmi egyezményt

Újabb részletek a megállapodásból

Budapest, április 7.

Budapestről vett hivatalos jelentés szerint a román—magyar kereskedelmi szerződést április elsejei visszamenőleges hatállyal mindkét állam parafálta.

Mint már jeleztük, Magyarország 20 millió pengős keretet adott Romániának, amelyen belül Románia fát és petroleumot szállíthat Magyarországnak. E huszmillió ellenértékeként Magyarország 1:1 arányban iparcikket szállít Romániának.

A huszmillió pengős keret terhére az alábbi mennyiségeket exportálhatja Ro-

mánia Magyarországra:

- 20.000 vagon tüzfifa.
- 6.000 vagon deszka.
- 1.800 vagon rönk és cellulóza fa.
- 25.000 vagon faragott fa.
- 2.000 vagon bányafa.
- 1.000 vagon szél-deszka.
- 2.000 vagon faszén.

A petroleumszállítást illetőleg nincs a mennyiség még pontosan fixirozva. Magyarország mindenesetre kötelezte magát arra, hogy a párisi petroleum kontingensből rá eső részből Románia részére legalább 140 ezer tonnát rezervál.

A szőke nők milliói nem tévedhetnek!

Természetesen nem! Vagy Ön azt gondolja, hogy az amerikai és európai szőke nők milliói és most már sok ezer szőke román nő is a Robert-féle Nurlondot használja, ha nem tudná, hogy a finom, érzékeny struktúrájú, természetes szőke hajjal nemkülönben? A Robert-féle Nurlond nemcsak a természetes szőke haj megőrzését akadályozza meg, hanem a már megsötétedett és hamuszőkévé vált szőke hajnak is visszaadja eredeti világos aranyfényét. Nurlond nem tartalmaz festőanyagot, sem hennát, mentes a szódától és minden káros alkotórésztől. Már az első próba meglepő eredményt mutat. A haj illatos és selyempuha lesz és csodálatos aranyfényben ragyog. Mindenütt kapható. Próbálja meg ma ki, de kérje kifejezetten a

ROBERT-féle
NURBLOND-ot

a szőke nők speciális shámpoonját.

Romániai vezérképvis.: Krafft & Herberth, Piata Libertati 7, Brasov

Magyarország ezzel szemben azt az ígéretet kapta, hogy Románia azon lesz, hogy a magyar ipar termékei Románia területén minél könnyebben elhelyezhettek legyenek. Ebből a célból Románia behozatali bizottságot szervez, amely a Magyarországból való ipari-cikkek vásárlását irányítja.

Ez a kereskedelmi egyezmény 1934 március 31-ig marad érvényben.

Ugyanezen alkalommal a két állam megegyezett a klíring-ügyekben is és Románia úgy határozott, hogy a klíring-forgalmat a Nemzeti Bank néhány meghatalmazott magánbank útján bonyolítja le.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

(Páris) A hivatalos lap három rendeletet közöl a második évnegyed folyamán bevihető agrártermékekről. A tengeri kontingensét az április—júniusi időszakra 990 ezer q-ban állapították meg, ami 640 ezer q, vagyis 40 százalékos csökkentést jelent.

(Berlin) A német hivatalos körök minden erővel a mezőgazdasági téren való autarkia megvalósítására törekcsenek. Ez igyekezetük azonban egyelőre nem sok reménnyel kecsegtet, ha a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság statisztikáját vizsgáljuk. Míg 1882-ben a lakosság kevesek 40 százaléka foglalkozott mezőgazdasággal és 35 százaléka az iparban helyezkedett el, addig az 1925 évi népszámlálás adatai szerint a mezőgazdasági lakosság százaléka 23-ra csökkent, az ipari pedig 41,3 százalékra emelkedett, vagyis ez utóbbi majdnem kétszerese a mezőgazdaságban foglalkoztatottaknak. Ez utóbbi arány arra enged következtetni, hogy míg az ipar nagyarányu fejlődésnek indult, addig a mezőgazdaság az iparral szemben visszaesett. Az új hitleri Németország ezt az előbb említett arányszámot meg akarja változtatni, úgy, hogy mind nagyobb területeket kapcsoljon be a belterjes mezőgazdasági művelésbe.

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni

Budapesten

Bristol Szállóban

Előzékeny kiszolgálás.

Kellemesen fűtött szoba.

Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként

12.— P.-ért.

